

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

3.Bf.66/2023/8. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. október 18. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

A testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2023. január 27. napján kelt 23.B.87/2022/30. számú ítéletét Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja azzal, hogy

- a BRFK számsorbü. ügyben lefoglalt 1. tétel alatti dzsekit, 2. tétel alatti Mustang farmert, 3. tétel alatti Marks&Spencer pulóvert a BRFK Pénz- és Tárgyletétkezelés T.179/2020. számon 1-2-3. sorszám alatt vételezte be,

- a BRFK Pénz- és Tárgyletétkezelés által T.179/2020. számon 4. sorszám alatt bevételezett vérgyanús szennyeződés és 5. sorszám alatt bevételezett véres papír zsebkendő megsemmisítését lefoglalás megszüntetése mellett rendeli el,

- a T-314/2020. tétel alatt bevételezett pendrive-ot a BRFK Pénz- és Tárgyletétkezelés kezeli,

- a BRFK Pénz- és Tárgyletétkezelés T.192/2021. számon 1. sorszám alatt vételezte be a 3 darab Blue-ray lemezt és 2. sorszám alatt vételezte be az 1 darab CD-t.

A végzés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2023. január 27. napján kelt 23.B.87/2022/30. számú ítéletében

[2] - Terhelt1 I. r. vádlottat 2 rb. a Btk. 164. § (1) bekezdésbe ütköző és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő testi sértés büntette miatt – halmazati büntetésül – 2 év

szabadságvesztés büntetésre és 100 napi tétel, egy napi tétel összege 2.000 forint, összesen 200.000 forint pénzbüntetésre ítélte, a szabadságvesztés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztést elrendelése esetén börtönben kell végrehajtani és abból a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[3] - Terhelt2 II. r. vádlottat a Btk. 339. § (1) bekezdésbe ütköző garázdaság vétsége és a Btk. 164. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő testi sértés vétsége miatt halmazati büntetésül 100 napi tétel, egy napi tétel összege 1.200 forint, összesen 120.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[4] - Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetés esetén történő átváltoztatásáról, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[5] Az ítélettel szemben az ügyészség Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak terhére, a büntetésük súlyosítása érdekében, az I. r. vádlott védője felmentésért jelentett be fellebbezést. Az ítéletet Terhelt2 II. r. vádlott és védője tudomásul vették.

[6] A Fővárosi Főügyészség a fellebbezés Bf.1231/2020/52. számú indokolásában kiemelte, hogy az I-II. r. vádlottak vonatkozásában kiszabott büntetés nem alkalmas a Btk. 79. §-ában megfogalmazott büntetési célok - sem a speciális, sem a generális prevenció – elérésére.

[7] A Terhelt1 I. r. vádlott terhére, súlyosításért, végrehajtandó szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása érdekében bejelentett jogorvoslat körében arra hivatkozott, hogy a terhére róható, hogy a vád tárgyát képező, az élet, testi épség és egészség elleni bűncselekmények rendkívüli módon elszaporodtak, az I. r. vádlott a vád tárgyává tett két tényállást ugyanazon sértett sérelmére, mintegy 11 hónapon belül valósította meg, melyek során ugyanazt a személyt mindkétszer életveszélyesen bántalmazta. Az I. r. vádlott személyében rejlő túlzott impulzivitás nagyfokú veszélyt jelent a társadalomra. Esetében a halmazati szabályokra is figyelemmel a törvény 12 évig terjedő szabadságvesztés kiszabását teszi lehetővé, az irányadó középérték 7 év. A középértéknél jelentősen enyhébb büntetés kiszabására, annak próbaidőre történő felfüggesztésére a túlsúlyban lévő súlyosító körülményeknek a tükrében nem mutatkozik kellő indok, a középértéktől a kiszabott mértékben elmaradó büntetés megállapítását az I. r. vádlott vonatkozásában enyhítő körülmény nem alapozza meg.

[8] A Terhelt2 II. r. vádlott terhére, súlyosításért, a pénzbüntetés napi tételszámának felemelése végett bejelentett fellebbezése körében pedig előadta, hogy a II. r. vádlott terhére rótt, a vád tárgyát képező, köznyugalom elleni bűncselekmények rendkívüli módon elszaporodtak és a II. r. vádlott cselekményeit ittas állapotban követte el. Mindezen körülményekre tekintettel a bíróság által kiszabott halmazati pénzbüntetés eltúlzottan enyhe. A pénzbüntetés legkisebb mértéke harminc, legnagyobb mértéke ötszáznegyven napi tétel. Az ettől jelentős mértékben elmaradó büntetés kiszabását a II. r. vádlott vonatkozásában enyhítő körülmény ugyancsak nem indokolja.

[9] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.113/2023/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezést nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék eljárása során a perrendi szabályokat megtartotta, az ügyfelderítési és indokolási kötelezettségének eleget tett, az I. r. vádlottnak a vád tárgyává tett bűncselekmények vonatkozásában előterjesztett, jogos védelmi helyzetre vonatkozó védekezését alappal vetette el, mert azt az egyenként és összességükben is megvizsgált bizonyítékok kétséget kizáróan cáfolták. A megállapított tényállás megalapozott, a bűnösségre vont következtetés mindkét vádlott esetében okszerű, a jogi minősítés törvényes, a jogos védelem okából felmentést célzó védelmi fellebbezés a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethet, mert az valójában a bizonyítékok mikénti értékelésén keresztül a megállapított tényállást támadja.

[10] A büntetés súlyosítását célzó ügyészi fellebbezést és annak a Bf.1231/2020/52. szám alatti indítványban kifejtett indokait fenntartotta, a vád tárgyává tett bűncselekmények tárgyi súlyára valamint a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeknek a helyes és a tényleges súlyuk szerinti értékelésére figyelemmel a büntetés céljának eléréséhez mindkét vádlott büntetésének súlyosítása indokolt. Ezért indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék 23.B.87/2022/30. számú ítéletét a büntetés kiszabása körében a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg akként, hogy

[11] - Terhelt1 I. r. vádlott szabadságvesztésének tartamát a középérték irányába jelentősen emelje fel és ehhez igazodóan közügyektől eltiltást is szabjon ki vele szemben a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés egyidejű mellőzésével,

[12] - Terhelt2 II. r. vádlott esetében a pénzbüntetés napi tételei számát – ami a legkisebb mértéktől kevéssel tér el – jelentős mértékben súlyosítsa.

[13] Egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[14] Az I. r. védő a felmentésért bejelentett fellebbezés írásbeli indokolásában kifejtette, hogy a tényállás a Be. 592. § (2) bekezdés a)-b)-c) és d) pontjai szerint megalapozatlan, egyoldalú bizonyítékelés miatt hiányos és iratellenes, a paprikaspray hatásai tekintetében felderítetlen és a bizonyítás során megismert tényekből és körülményekből az elsőfokú bíróság téves következtetéseket vont le.

[15] A tényállás I. pontja tekintetében kiemelte az alábbiakat:

[16] - A felvételen álláspontja szerint az látható, hogy Terhelt1 I. r. vádlott nem célzottan üt, hanem hadonászik, ezért az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a felvételen látható eseményt kiütéses bokszeccsnek.

[17] - Terhelt2 II. r. vádlott provokációja robbantotta ki a konfliktust és a II. r. vádlottnak nagy szerepe volt abban, ahogyan az I. r. vádlott a videón látható módon lépett fel, az elsőfokú bíróság Terhelt2 II. r. vádlott közrehatását nem értékelte kellő súlyal.

[18] - Az sem nyert alátámasztást, hogy Terhelt1 Terhelt2 II. r. vádlottat eszméletlenül verte, az történt, hogy a fejét beütötte és esetleg egy pillanatra az eszméletét elvesztette.

[19] - Vitatta az elsőfokú bíróság ítéletének 10. oldalán a szakvélemény alapján annak megállapítását, hogy az I. r. vádlott agresszióra hajló személyiség lenne.

[20] - Az elsőfokú bíróság nem értékelte megfelelően azt sem, hogy egy folyamatosan inzultált ember esetében, amikor fizikai behatás is éri (egy felé dobott tárgy, még ha kavics is, támadásnak értékelendő), mi tekinthető arányos reakciónak. Terhelt2 II. r. vádlott folyamatosan inzultálta Terhelt1et, ami verekedéssé fajult, az I. r. vádlott az általa végrehajtott „ütésekkel” valójában az őt inzultáló vádlott feléje irányuló magatartását akarta elhárítani, illetve azt elérni, hogy Terhelt2 II. r. vádlott hagyja abba verbális és fizikális inzultálását.

[21] - Semmilyen adat nincs arra, hogy Terhelt1 I. r. vádlottnak ezen magatartása közben arra kellett gondolnia, hogy Terhelt2 II. r. vádlott pont úgy esik el a kövön, hogy életveszélyes sérülése keletkezzen.

[22] A tényállás II. pontja tekintetében pedig az alábbiakra mutatott rá:

[23] - Az elsőfokú bíróság a tanúvallomások értékelésekor figyelmen kívül hagyta azt, hogy a tanúk mit és milyen távolságból láttak, illetve, hogy egyik tanú sem tudta, hogy Terhelt1 nagyrészt vakon, megrémülve a fájdalomtól, egy váratlan támadás okán került fizikai konfliktusba Terhelt2 II. r. vádlottal. A tanúvallomásokat a paprikaspray támadáshoz viszonyítottan kellett volna értékelni és nem csak önmagában kiemelni azok tartalmát, hiszen ezáltal a kiváltó ok, illetve az adott helyzetben történő viselkedés háttere teljes mértékben elsikkadt.

[24] - A paprikaspray támadás kapcsán hangsúlyozta, hogy Terhelt2 II. r. vádlott egy teljes palack paprikasprayt fűjt Terhelt1 fejére és szemébe, mely borzalmas fájdalommal járt és szinte teljes mértékben elvakította, egy lefűjt embert teljes mértékben kiszolgáltatott és pánikszzerű érzés keríti hatalmába.

[25] - A törvényszék csak a támadás első pillanatához, a paprikaspray-vel való lefűjához rendelte hozzá a jogos védelmet, de nem vette figyelembe, hogy az I. r. vádlott szemében a maró fájdalom érzése később is fennállt, ezért a védő szerint Terhelt1 egészen addig jogos védelmi helyzetben volt, amíg a járókelők őket szét nem választották és nem csökkent a szemében a fájdalom.

[26] - Terhelt1 nem támadott, hanem pánikhelyzetben védekezett mindaddig, amíg a támadót ártalmatlanná nem tette és a helyzet nyugvópontra nem jutott azzal, hogy külső harmadik személyek szétválasztottak őket. A támadást életveszélyesnek élte meg Terhelt1, a támadó ártalmatlanná tételét akarta elérni arányos védekezéssel. Mindaddig fennállt a jogos

védelmi helyzet, ameddig a megtámadott reálisan tarthatott attól, hogy a támadás folytatódik (BH1998. 1., BH2000. 334.).

[27] A védő szerint Terhelt1 I. r. vádlott mindkét esetben jogos védelmi helyzetben cselekedett. Idézte a Kúria Bfv.1373/2019/6. számú határozatát, a 4/2013. Büntető jogegységi határozatot, az EBH2018.B.11. és a BH2016. 322. számú döntést és a Debreceni Ítéltábla Bf.136/2023/17. számú határozatát és ezek alapján kifejtette, hogy Terhelt1 a földön fekvő II. r. vádlottat is megütötte, melyet nem lehet megtorlásként értékelni, hiszen nem arról volt szó, hogy Terhelt1 az érzékelés teljes körével bírt, hanem pont a paprikaspray hatása miatt az érzékelése teljes mértékben korlátozott volt, rémületében védekezett olyan módon, ami egy külső szemlélő számára akár már megtorlási vagy kifejezett támadási jelleget öltött. Terhelt1 magatartását az őt lefűjő, váratlan támadást intéző Terhelt2 II. r. vádlottal szemben fejtette ki, a támadás folytatása reális és azonnali, közvetlenül fenyegető volt, így a jogos védelmi helyzet időbeli túllépése sem merülhet fel.

[28] Kifejtette továbbá, hogy még ha Terhelt1 a II. vádpont esetében túl is lépte az elhárításhoz szükséges mértéket, akkor sem büntethető a Btk. 22. § (3) bekezdés alapján, amelynek fennállását elkövetőnként egyedileg kell vizsgálni. Ameddig az (1) bekezdés szerinti klasszikus jogos védelmi helyzetben levő elhárító cselekménye annak kifejtése pillanatában már nélkülözi a társadalomra veszélyességet, addig a (3) bekezdés alapján védekező adott esetben valamely különös részi tényállás elemeit kimerítő cselekménye formálisan tényállásszerű, azonban az elkövető nem büntethető, mert magatartását a jogtalan támadás kiváltotta ijedtség vagy menthető felindulás motiválta, és arra a jogtalan támadás kockázatát és következményeit viselni tartozó támadó adott okot. A támadás módja (meglepetésszerű) és az alkalmazott eszköz (paprikaspray) miatti jelentős ijedtsége és ebből eredő menthető felindulása tette képtelenné az elhárítás szükséges mértékének felismerésére, mely részére büntetlenséget biztosít a Btk. 22. § (3) bekezdése alapján.

[29] Mindezekre figyelemmel indítványozta

[30] - elsődlegesen a Be. 606. § (1) és (2) bekezdés alapján az ítélet megváltoztatását és Terhelt1 I. r. vádlott felmentését büntethetőséget kizáró ok (jogos védelmi helyzet) miatt a Btk. 15. § e) pontja és a Btk. 22. § (1) bekezdés és/vagy (3) bekezdése alapján,

[31] - másodlagosan a Be. 609. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, amennyiben a fellebbezéssel támadott ítélet hiányosságai nem pótolhatóak,

[32] - harmadlagosan a Be. 610. § alapján az ítélet teljes megalapozatlansága okán annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását.

[33] A nyilvános ülésen az I. r. védő a fellebbezés írásbeli indokolásában foglaltakat fenntartotta.

[34] A nyilvános ülésen a II. r. védő az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. A Fővárosi Főügyészség fellebbezésében felhívott súlyosító körülményeket (az

elszaporodottságot, illetve azt, hogy a II. r. vádlott ittas állapotban követte el ezt a két bűncselekményt) a törvényszék is értékelte. Ezzel szemben enyhítő körülmény az időmúlás, az, hogy a II. r. vádlottal szemben további büntetőeljárás nem indult, az I. r. vádlottal kibékültek és rendezték a kapcsolatukat, a II. r. vádlott rendezett személyi és szociális körülmények között él. A II. r. vádlott terhén megállapított bűncselekmények csekély tárgyi súlyúak, a II. r. vádlott által elszennvedett sérülések is kellő tanulságul szolgáltak arra, hogy a jövőben ilyen jellegű magatartást ne tanúsítson.

[35] Terhelt1 I. r. vádlott a nyilvános ülésen személyi körülményeire nyilatkozott, az ügy érdemében történt felszólalásában megbánásának adott hangot, az utolsó szó jogán nyilatkozni nem kívánt.

[36] A bejelentett fellebbezések eredményre nem vezettek.

[37] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a Be. 590. § (1) bekezdés alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

[38] A felülbírálat Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában - a felmentésre irányulóan bejelentett fellebbezésre tekintettel - teljeskörű, a Be. 590. § (2) bekezdés alapján kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésre, az indokolás helyességére és arra is, hogy az elsőfokú eljárásban sérelem nélkül érvényesültek-e az eljárási szabályok.

[39] Míg Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában – figyelemmel arra, hogy az ügyészség kizárólag a büntetés súlyosítása végett jelentett be fellebbezést – a másodfokú bíróság a Be. 590. § (3) bekezdés alapján az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését, illetve részét bírálta felül, ezen túl a Be. 590. § (5) bekezdés alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírálta az elsőfokú bírósági eljárást és ennek során vizsgálta azon eljárási szabályok megtartását, amelyek megsértése esetén a 607. § (1) bekezdése, valamint a 608. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni, vagy a 609. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni, valamint a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést, ha a terheltet fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, ezen túl a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést, továbbá a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezést, illetve a Be. 590. § (7) bekezdés alapján a másodfokú bíróság hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is.

[40] A felülbírálat eredményeként az ítéltábla azt állapította meg, hogy a törvényszék a részletes, minden körülményre kiterjedő bizonyítási eljárást a perrendi szabályokat betartva folytatta le.

[41] A törvényszék ellenőrizte a terheltek védekezését, megidézett valamennyi tanút, akik kihallgatásának eredményeként az ügy eldöntése körében releváns adatok beszerzése volt várható, a tárgyaláson levetítette az I. tényállási pontban foglalt esemény kapcsán rendelkezésre álló kamerafelvételt, meghallgatta az ügybe bevont igazságügyi orvos-

szakértőket és a II. tényállás során elszenvedett sérülések tekintetében elrendelte a szakvélemény kiegészítését. A bizonyítási eljárás során ügyfelderítési kötelezettségnek eleget tett, a tényállás alapos és hiánytalan felderítése érdekében feltárta és vizsgálta mindazokat a körülményeket, amelyeket az ügy megítélése szempontjából lényegesek, melyek a büntetőjogi felelősség szempontjából jelentőséggel bírók, ezen belül azokat is, amelyeket az ügy súlyának megítéléséhez, az alkalmazandó jogkövetkezmény meghatározásához nélkülözhetetlenek.

[42] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az ügy érdemi elbírálásának eljárásjogi akadálya nincs. Az I. r. védő által a fellebbezés indokolásában a Be. 609. § (1) bekezdés, illetve a Be. 610. § alapján az ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására okot adó eljárási szabálysértés, illetve teljes megalapozatlanság nem állapítható meg.

[43] Az ítéltábla a Terhelt1 I. r. vádlott személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket a nyilvános ülésen tett terhelti nyilatkozat alapján pontosította akként, hogy villamosbiztonsági felülvizsgáló szakképzettséggel is rendelkezik, éves jövedelme kb. 2,5 millió forint, élettársa köztisztviselőként dolgozik. A vádlott visszértágulat mellett lágyéksérv miatt is orvosi kezelés alatt áll. A Intézmény név intézményekben 2022. óta végez rendszeresen önkéntes munkát.

[44] A felülbírálat eredményeképpen a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pont alapján a tényállás I. pontja tekintetében részben megalapozatlan, mert a tényállás hiányos és ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával.

[45] A másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pont értelmében a tényállást - az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján – kiegészíti és pontosítja az alábbiak szerint:

[46] - a 4. oldal utolsó bekezdés után illeszti, hogy „Terhelt1 I. r. vádlott ebben az időben 106 kg és 195 cm magas, míg Terhelt2 II. r. vádlott 85-87 kg és 178-179 cm magas volt.” (vádlottak vallomásai elsőfokú iratok 11. számú jegyzőkönyv 18. oldal)

[47] - az 5. oldal második bekezdésben a teljes mondatot a következőképpen állapítja meg: „Miután Terhelt1 I. r. vádlott erre igenlően válaszolt, Terhelt2 II. r. vádlott szóváltást kezdeményezett vele, aminek során Terhelt1 I. r. vádlott levette a sapkáját és a kabátját és mondta Terhelt2nek, hogy verekedjenek meg, de ezt a II. r. vádlott elutasította, majd a szóváltás tovább folytatódott, Terhelt2 II. r. vádlott végül egy kavicsot dobott Terhelt1 I. r. vádlott irányába, majd neki hátat fordítva a utca1 hazafelé indult.” (Terhelt2 nyomozati vallomása 360-361., 368. és 383. oldal, tárgyaláson tett vallomása elsőfokú iratok 11. számú jegyzőkönyv 11. oldal)

[48] – az 5. oldal harmadik bekezdés második mondatot kiegészíti azzal, hogy „valamennyi ütés közepes erejű volt” és a harmadik mondatban a „nagy erejű” helyére a

„közepes erejű” részt illeszti. (Személy1 igazságügyi orvos-szakértő véleménye nyomozati iratok 769. oldal és elsőfokú iratok 27. számú jegyzőkönyv 16. oldal)

[49] A fenti változtatással a tényállás a Be. 592. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól mentessé vált, ezért a Be. 593. § (3) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[50] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen ismertette a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Indokolási kötelezettségét teljesítve számot adott döntéshozatali tevékenységéről, az ítélet indokolásából nyomon követhető, hogy a tény- vagy jogkérdések tekintetében melyek voltak azok a körülmények, amelyeket a bíróság döntésének meghozatalakor irányadónak vett, és amelyre a döntését alapította.

[51] Az elsőfokú bíróság az I. tényállást elsődlegesen Terhelt2 II. r. vádlott vallomására alapította, mely következetes, a lényeges tények tekintetében egybehangzó volt. A megállapított tényállás a törvényszék által a mérlegelő tevékenység eredményeképpen elfogadott vallomásnak túlnyomórészt megfelelt.

[52] A törvényszék az indokolás 14. oldalán hivatkozott a vádlottak fizikai adottságaira, ennek a valósághű tényállás megállapítása körében is relevanciája van, így ezeket a megállapításokat - mely alapja a vádlottak bírósági vallomásai az elsőfokú iratok 11. számú jegyzőkönyv 18. oldalán – a másodfokú bíróság a 4. oldal utolsó bekezdés után a tényállásba illesztette.

[53] A másodfokú bíróság Terhelt2nak a nyomozati iratok 360-361., 368. és 383. oldalán, valamint az elsőfokú iratok 11. számú jegyzőkönyv 11. oldalán rögzített egybehangzó vallomása alapján kiegészítette a tényállást azzal, hogy az 5. oldal második bekezdésben megállapította azt is, hogy miután Terhelt1 I. r. vádlott igenlően válaszolt arra, hogy vele volt konfliktusa a II. r. vádlottnak, Terhelt2 II. r. vádlott szóváltást kezdeményezett vele, aminek során Terhelt1 I. r. vádlott levette a sapkáját és a kabátját és mondta Terhelt2nak, hogy verekedjenek meg, de ezt a II. r. vádlott elutasította. Azon túl, hogy a II. r. vádlott ezt az eseményrészletet minden alkalommal egyformán adta elő, azt alátámasztotta a törvényszék által is lejátszott és a bizonyítási anyag részévé tett kamerafelvétel is, melyen Terhelt1 sapka nélkül volt, majd amikor a II. r. vádlott földre került és visszament hozzá, hogy vízzel felloccsolja, akkor már a sapka rajta volt.

[54] A kamerafelvétel értékelése során a törvényszék figyelemmel volt Terhelt2 vallomására és az igazságügyi orvos-szakértő véleményére is és ezen bizonyítékokat nem kiragadva, hanem az eljárási törvény rendelkezései, a Be. 167. § (4) bekezdés alapján összességében mérlegelte és ennek eredményeképpen az iratok tartalmának megfelelően rögzítette a tényállásban, hogy Terhelt1 I. r. vádlott célzottan, többször, legalább három alkalommal, jobb kézzel megütötte Terhelt2 II. r. vádlottat, aki az utolsó ütés hatására a földre esett és eszméletét elvesztette.

[55] Az I. tényállás további pontosítását indokolta az, hogy bár az elsőfokú bíróság elfogadta az igazságügyi orvos-szakértő véleményét, a tényállás megállapítása körében az

erőbehatások mértékét nem irathúen rögzítette. Ugyanis Személy1 igazságügyi orvos-szakértő a nyomozati iratok 769. oldalán szakvéleményében azt adta elő, hogy a sérülés közepes erejű, tompa, direkt vagy indirekt erőbehatásra, az adott testtájékot ért ütés, ökölütés, elesés, ütődés, a fej kemény tárgynak, talajnak való ütődése során kialakulhatott, valamint az elsőfokú iratok 27. számú jegyzőkönyv 16. oldalán meghallgatásakor is akként nyilatkozott, hogy közepes erőbehatás elegendő volt. Ezért a másodfokú bíróság a tényállást az 5. oldal harmadik bekezdés második mondatban kiegészítette azzal, hogy feltüntette, hogy valamennyi ütés közepes erejű volt és a harmadik mondatban a „nagy erejű” ütés megállapítása helyett a „közepes erejű” ütést rögzítette.

[56] Az elsőfokú bíróság a II. tényállást elsődlegesen Terhelt2 II. r. vádlott, tanú2, tanú3, tanú4 és tanú1 tanúk vallomására, a bejelentés adataira és az igazságügyi orvos-szakértői véleményre alapította, Terhelt1 I. r. vádlott vallomását abban a részében fogadta el, melyet az egyéb bizonyítékok alátámasztottak.

[57] Terhelt2 II. r. vádlott nem vitatta az eljárás során, hogy váratlanul Terhelt1 elé lépett és a kezében tartott spray tartalmát közvetlen közlről Terhelt1 arcába, szemébe fújta. E kiindulópont tekintetében a két vádlott vallomása megegyezett. Az ezt követő eseménysorról Terhelt2 II. r. vádlott részletes vallomást nem tudott tenni, azonban a kívülálló négy tanú vallomása alapján egyértelműen rekonstruálhatók voltak a történések.

[58] A négy tanú nem egyszerre kapcsolódott be az eseménysor figyelésébe, de a vallomásuk egybevetése alapján az egyértelműen megállapítható volt, hogy tanú1 látta a cselekmény elejét is, onnantól, hogy a Terhelt1 I. r. vádlott megragadta és kilökte Terhelt2 II. r. vádlottat az úttestre, aki ennek következtében a földre lezuhant.

[59] tanú1, tanú2 és tanú3 tanúk látták az úttesten a földön fekvő Terhelt2 bántalmazását, e tanúk vallomása alapján igazolást nyert, hogy amikor az I. r. vádlott kilökte az útra a II. r. vádlottat, Terhelt2 a nála lévő flakon tartalmát kifújta és eldobta, mert a tanúk nem láttak egyik vádlottnál sem tárgyat és azt sem, hogy Terhelt2 védekezett volna. E tanúk vallomása alapján iratszerű megállapítás a tényállásban, hogy Terhelt1 a földön fekvő és ekkor már semmilyen ellenállást nem tanúsító, nem támadó és nem is védekező Terhelt2 II. r. vádlott fejét és arcát ököllel többször megütötte és jobb lábbal kétszer fejbe is rúgta.

[60] Az eseménysor folytatását tanú1, tanú2 és tanú3 tanúk mellett már látta tanú4 is. A tanúk egyezően mondták el, hogy Terhelt1 I. r. vádlott ezután megragadta Terhelt2 II. r. vádlott ruházatát a nyakánál és az úttestről a járdára felhúzta, majd belökte a fal tövébe. tanú4 csak azt látta, hogy újra ütésre emelte a kezét az I. r. vádlott, míg a többi tanú vallomása alapján bizonyított, hogy Terhelt1 a földön mozdulatlanul fekvő II. r. vádlottat még legalább két alkalommal, jobb kezével az arcán meg is ütötte.

[61] Az I. r. védő álláspontjával szemben a törvényszék vizsgálta, hogy Terhelt1et a paprikaspray akadályozta-e a helyzet megfelelő felmérésében és a magatartásban. A törvényszék az ítélet 16. oldal harmadik bekezdésben arra a megállapításra jutott, hogy tanú1 is több ütést és rúgást látott I. r. részéről, hozzátette, hogy nem mindegyik találta el a II. r. vádlottat, de ezt cáfolta tanú2, tanú3 és tanú4, akik szerint Terhelt1 nagyon is tudta hova üt és

rúg, a sértett fejét célozva, ezért az elsőfokú bíróság nem fogadta el Terhelt1 I. r. vádlott védekezését, miszerint semmit sem látva, csak cél nélkül kapálódzott.

[62] A másodfokú bíróság a II. tényállást megalapozottnak találta, az összhangban áll az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokkal.

[63] Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott bűnösségére. A másodfokú bíróság nem osztotta az I. r. védőnek Terhelt1 I. r. vádlott jogos védelem címén történő felmentése érdekében előadott érveit.

[64] A 4/2013. Büntető jogegységi határozat szerint a Btk. 22. § (1) bekezdése szerinti jogos védelem korlátai:

[65] - verbális cselekményekkel szemben nem vehető igénybe,

[66] - megtorlásként nem alkalmazható,

[67] - kölcsönös kihívás elfogadása mindkét fél számára a jogtalanság állapotát hozza létre,

[68] - támadás kiprovokálása megfosztja a védekezőt az elhárítás jogszerűségétől,

[69] - javak elleni, közvetlen erőszakkal nem járó cselekmény elhárítása a támadó életének kioltását általában nem eredményezheti.

[70] Az I. tényállás esetében az irányadó tényállás szerint a szóváltás során Terhelt1 I. r. vádlott levette a sapkáját és a kabátját és mondta Terhelt2 II. r. vádlottnak, hogy verekedjenek meg, amit a II. r. vádlott elutasított, majd a szóváltás tovább folytatódott, Terhelt2 II. r. vádlott végül egy kavicsot dobott Terhelt1 I. r. vádlott irányába, majd ezt követően neki hátat fordítva elindult és ezt követően Terhelt1 utána futott és megütötte többször. Terhelt1 I. r. vádlott jogos védelmi helyzetének megállapíthatósága kizárható egyrészt Terhelt1 ugyancsak provokatív fellépése, a verekedésre felhívó magatartása miatt, másrészt azért, mert a terhére rótt bántalmazásra akkor került sor, amikor a II. r. vádlott már eltávozóban, neki háttal volt, azaz jogtalan támadástól II.r. vádlott részéről tartania nem kellett, így I.r. vádlott magatartása a védekező jelleget teljes mértékben nélkülözi, az megtorló jellegű volt.

[71] A 4/2013. Büntető jogegységi határozat rögzíti, hogy a jogos védelmi helyzet mindaddig fennáll, ameddig a megtámadott okkal tarthat a támadás megkezdésétől vagy annak folytatásától. Amennyiben a jogtalan támadás ténye megállapítható, úgy az elhárítás szükségessége nem vitatható.

[72] A II. tényállás esetében az irányadó tényállás alapján az megállapítható, hogy Terhelt2 jogtalan támadást intézett Terhelt1 I. r. vádlottal szemben, amikor lefújta paprikaspray-vel, azonban a védekezés joga az I. r. vádlottat csak addig illette meg, amíg a jogtalan támadás, illetve az azzal közvetlenül fenyegető helyzet tartott, e helyzet megszűnése után a cselekmény védekezésként, az elhárításhoz szükséges magatartásként már értelemszerűen nem értékelhető.

[73] Az irányadó tényállás szerint azonban, amikor kilökte az I. r. vádlott az úttestre a II. r. vádlottat, a földön fekvő Terhelt2 a nála lévő flakon tartamát kifújta, majd a flakont elejtette. Terhelt1 a földön fekvő és ekkor már semmilyen ellenállást nem tanúsító, nem támadó és nem is védekező Terhelt2 II. r. vádlottat ököllel több alkalommal megütötte a fején és arcán, illetve jobb lábbal kétszer fejbe is rúgta, ezt követően rákiáltottak, hogy fejezze be, de Terhelt1 I. r. vádlott még ezután megragadta Terhelt2 II. r. vádlott ruházatát a nyakánál és az úttestről a járdára felhúzta, majd belökte a fal tövébe, ahol a földön mozdulatlanul fekvő II. r. vádlottat még legalább két alkalommal, jobb kezével az arcán megütötte.

[74] Mindezek alapján a másodfokú bíróság osztotta a törvényszék álláspontját, hogy attól kezdve, hogy a flakon tartalma elfogyott és azt a földre ejtette, illetve maga is a földre került és egyéb támadó magatartást nem tanúsított, Terhelt2 nem támadott és a támadás közvetlen folytatásától sem lehetett tartani, ezért Terhelt1 jogos védelmi helyzete megszűnt és az ezt követő bántalmazó magatartása már a jogos védelem időbeli keretein túlnak minősülő.

[75] A védelem által hivatkozott, a Btk. 22. § (3) bekezdés kapcsán a 4/2013. Büntető jogegységi határozat kimondja, hogy

[76] - a jogos védelem túllépéséért [2012. évi C. törvény 22. § (3) bekezdés] a védekező csak akkor felel, ha a jogtalan támadás belőle ijedtséget vagy indulatot nem váltott ki, s az enyhébb - ám célravezető - elhárítási módot tudatosan tette félre, amikor a súlyosabb kimenetelű választotta, mert ezáltal a jogos védelmet a megtorlás eszközeként alkalmazta, amelyre ez a jogintézmény nem ad felhatalmazást,

[77] - a támadó és védekező cselekményének lehetséges eredményét egymáshoz viszonyítottnak továbbra is vizsgálni kell, mert csak ezáltal érvényesülhet a 22. § (3) bekezdés tartalma, amely az elhárítás szükséges mértékének túllépésével továbbra is számol, s ha az ijedtségből vagy menthető felindulásból történik, úgy a büntethetőséget kizárja.

[78] A Btk. 22. § (3) bekezdés alkalmazását jelen ügyben kizárja egyrészt az időbeli túllépés, a jogos védelmi helyzet megszűnése /ha ugyanis elhárításra már nincs szükség, a szükséges mérték túllépésének lehetősége fel sem merül/, másrészt kizárná az is, hogy Terhelt1 I. r. vádlott esetében tudatszűkítő hatással járó ijedtség vagy indulat nem állapítható meg, hiszen a támadást követő magatartásában tudatos irányítottság – a II. r. vádlott intézménynév felé történő vonszolása, lökdösése – érhető tetten, melynek során az úttestre kilökött II. r. vádlottat bántalmazása után - annak ellenére, hogy felszólították, hogy hagyja abba - a ruhájánál fogva felhúzta a járdára és tovább bántalmazta és csak ismételt felszólításra fejezte be magatartását. Mindezek alapján pedig a jogos védelmet a megtorlás eszközeként alkalmazta, mely felmentését nem eredményezheti.

[79] A bűncselekmények minősítése is megfelel az anyagi jogi szabályoknak.

[80] A 3/2013. számú Büntető jogegységi határozat alapján a testi sértésre irányuló szándék megállapításánál is az elkövetéskori tudattartalomra a tárgyi (objektív) és az alanyi (szubjektív) tényezőkből lehet következtetni. Terhelt I. r. vádlott esetében a tárgyi és az alanyi tényezők részletes vizsgálata alapján az ítéltábla egyetértett a törvényszéknek a jogi indokolásban kifejtett álláspontjával. Különösen

[81] - az elkövetés eszköze és módja (az I. tényállásban tenyérrel és ököllel ütés, a II. tényállásban ököklütés, kézzel ütés és lábbal rúgás),

[82] - az elkövetés véghezvitele (az I. tényállásban legalább három rendbeli erőbehatás, a II. tényállásban többszöri ököllel és kézzel ütés, kétszeri fejberúgás, mindkét tényállásnál betonnal fedett útszakaszon, az I. r. vádlott fiatalabb, egy fejjel magasabb, és erősebb testalkatú volt, mint a II. r. vádlott)

[83] - az erőbehatás mértéke (az I. tényállásban közepes erejű ütések, a II. tényállásban többszöri nagy erejű erőbehatások),

[84] - a bántalmazott testtájék (mindkét tényállásban a fej és arc),

[85] - az elkövető személyi tulajdonságai, személyisége (I. r. vádlott indulatos, lobbánékony természet, intoleráns agresszióval),

[86] - a cselekmény kiváltó oka (az I. tényállásban a szóváltás, a II. tényállásban a lefújás),

[87] - a sértetthez fűződő kapcsolata (megromlott viszony, több alkalommal konfliktusok)

alapján arra lehet következtetni, hogy Terhelt I. r. vádlott testi sérülés okozására irányuló egyenes szándékkal cselekedett, az elkövetés időpontjában tudata átfogta az életveszélyeztetésének, az életveszélyes sérülés előidézésének lehetőségét és ebbe belenyugodott, ez iránt közömbös maradt, ezért az eredmény tekintetében őt eshetőleges szándék terheli.

[88] A másodfokú bíróság az elkövetési alakzat tekintetében is osztotta a törvényszék álláspontját. A jogegységi határozat szerint a sérülés életveszélyes volta szakkérdés, amelyet orvos-szakértő igénybevételevel kell megállapítani, ő nyilatkozik abban a kérdésben is, hogy az életveszély az adott esetben közvetlen vagy közvetett volt-e. Az életveszélyes sérülés bekövetkezésével – függetlenül attól, hogy az közvetlen vagy közvetett – jut a cselekmény befejezett stádiumba, jelen esetben emiatt helytálló a cselekmények befejezettkénti minősítése.

[89] A Btk. 80. § (1) bekezdés értelmében a büntetést, céljának szem előtt tartásával, a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

[90] A Btk. 79. §-ban foglalt büntetési célok: a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A bűncselekmény elkövetőivel szemben kiszabott büntetés nem csupán magára az elkövetőre bír hatással, hanem a társadalom többi tagjára nézve is. A büntetés kiszabásakor a bíróságnak minden esetben e kettős cél szem előtt tartásával kell eljárnia.

[91] A bíróság feladata az ítélezés során a megadott büntetési tételkeret között olyan nemű és mértékű joghátrány alkalmazása, amely kifejezi a társadalom megítélését az adott cselekménnyel kapcsolatban, ugyanakkor figyelemmel van az elkövető által megvalósított magatartásra és személyi társadalomra veszélyességére is.

[92] A joghátrány megválasztása körében értékelendő körülményeket az elsőfokú bíróság hiánytalanul sorolta fel és súlyuknak megfelelően értékelte, a büntetés kiszabásakor számba vette a cselekmények absztrakt és konkrét tárgyi súlyát, emellett a vádlottak alanyi társadalomra veszélyességének megítélésekor azt, hogy büntetlen előéletűek és azóta sem indult újabb eljárás ellenük.

[93] Terhelt I. r. vádlott esetében a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezés nem alapos, a vádlottal szemben kiszabott két év tartamú szabadságvesztés büntetés szükséges, de elegendő is az egyéni és az általános megelőzés eléréséhez, mely előmozdítja a társadalom tagjaiban a jogkövető magatartást. A vádlottal szembeni büntetés lényeges súlyosítására, mely az ítélet megváltoztatását indokolta volna, a másodfokú bíróság indokot nem látott. E körben az ítéltábla figyelemmel volt arra, hogy ha a másodfokú bíróság a tényállást nem egészítette ki, illetve nem helyesbítette, az elsőfokú bíróság ítéletében a törvényi büntetési tételkeretek között kiszabott büntetés kisebb megváltoztatásának nincs helye [Be. 605. § (2) bekezdés].

[94] Az ítéltábla osztotta a törvényszék álláspontját a körben is, hogy Terhelt I. r. vádlott esetében a büntetési célok nem kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabásával érhetők el, figyelembe véve a 8/2015. (IV. 17.) számú AB határozat tartalmát is, melynek [51] és [52] bekezdésében az Alkotmánybíróság rámutatott, hogy a büntetés végrehajtásának felfüggesztése a bünteteskiszabás keretei között a jogalkotó által biztosított kedvezmény, mellyel a jogalkotó alkalmat kíván adni a bűnelkövető számára a bűncselekmények elkövetésétől tartózkodó életvezetésre és a büntetés végrehajtásának elkerülésére. A Btk. 85. § (1) bekezdése alapján a szabadságvesztés végrehajtásnak felfüggesztése nem kerül ellentétbe az általános megelőzés követelményével, de fokozottan érvényesül a speciális prevenció.

[95] Terhelt I. r. vádlott esetében kiemelendő, hogy személyi körülményei kedvezőek, életvezetése nem kifogásolható, ezen túl az elsőfokú bírósági jegyzőkönyvek tanúsága alapján megállapítható és a másodfokú eljárásban a közvetlenség folytán is tapasztalható volt, hogy önmagában azon tényből adódóan, hogy több éve áll büntető eljárás hatálya alatt, már szembesült magatartásai helytelenségével és következményeivel, így

esetében alaposan feltehető, hogy a büntetés célja a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhető.

[96] A Kúria Büntető Kollégiuma által a 2/2023. (VII. 5.) BK véleménnyel felülvizsgált és módosítás nélkül fenntartott 55/2007. BK vélemény szerint a próbaidő tartamának meghatározásánál, ha az elkövető személyi körülményei kedvezőek, előtérbe kerülnek a bűncselekmény elkövetésének körülményei: a bűncselekmény jellege, a bűnösség foka, a bűncselekmény indítéka, az elkövetőnek a bűncselekmény elkövetése után tanúsított magatartása. Mindezeket a körülményeket elsősorban az egyéni megelőzés szempontjából értékelve, az ítéltábla szerint a törvényszék a próbaidő tartamát is egyéniesítve és megfelelő mértékben határozta meg.

[97] A másodfokú bíróság felhívja Terhelt1 I. r. vádlott figyelmét, hogy a Btk. 87. § b) pont értelmében a felfüggesztett büntetést végre kell hajtani, ha az elkövetőt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik.

[98] A másodfokú bíróság a 8/2015. (IV. 17.) számú AB határozat alapján a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére figyelemmel, hivatalból vizsgálta az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét [Btk. 102. § (1) bekezdés]. Az ítélkezési gyakorlat szerint az érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni (BJD 9986.), de jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és a cselekmény jellegének is (BH1983. 221.). Jelen ügyben az eljárás adataira, különösen a bűncselekmény személy elleni erőszakos jellegére, melyet két alkalommal, ugyanazon sértett sérelmére, ismétlődő jelleggel valósított meg, előzetes mentesítésre való érdemessége nem állapítható meg, ugyanis a konfliktusok és indulati viták ilyen módon történő rendezése nem megengedett.

[99] A törvényszék a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatáról, a feltételes szabadságra bocsátásról az anyagi jogi szabályoknak megfelelően rendelkezett.

[100] A pénzbüntetés kiszabására mindkét vádlott esetében a Btk. 50. § (1) bekezdés alapján került sor, annak napi tétele igazodik a cselekmények tárgyi súlyához. Az ügyészség által Terhelt2 II. r. vádlott terhére, a pénzbüntetés napi tételszámának felemelése végett bejelentett fellebbezés sem vezetett eredményre, a II. r. vádlott terhén megállapított bűncselekmények kis tárgyi súlyúak, hiszen két évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetettek, a magatartás konkrét tárgyi súlya sem indokolta a büntetés lényeges súlyosítását. A pénzbüntetés egy napi tételének összege mindkét vádlott esetében igazodik az elkövetők jövedelmi, vagyoni viszonyaihoz.

[101] A törvényszék a lefoglalt dolgokról is törvényesen határozott, az annyiban szorult csak pontosításra, hogy a másodfokú bíróság az iratok alapján helyesbítette a bűnjelkezelő szervet és a bűnjeljegyzékek számát, illetve a BRFK Pénz- és Tárgyletétkezelés által T.179/2020. számon 4. sorszám alatt bevételezett vérgyanús szennyeződés és 5. sorszám alatt bevételezett véres papír zsebkendő esetében akként rendelkezett a Be. 320. § (2) bekezdésre figyelemmel azok megsemmisítését a lefoglalás megszüntetése mellett rendelte el.

[102] Fenti indokokra figyelemmel az ítéltábla - a Be. 599. § (1) bekezdés szerint nyilvános ülésen eljárva - az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában a Be. 605. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

[103] A Fővárosi Ítéltábla végzése elleni fellebbezést a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2023. október 18.

dr. Szalai Géza

dr. Sárecz Szabina Martina

Nagyné dr. Drahos Ibolya

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2023. január 27. napján kelt 23.B.87/2022/30. számú ítélete Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.66/2023/8. számú végzésével 2023. október 18. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. október 18.

dr. Szalai Géza s.k.

a tanács elnöke